

Nova podružnica sv. Cirila in Metoda.

(Konec.)

Na to začne razlagati v jedrnatih besedah začetek velike družbe sv. Cirila in Metoda s sedežem v Ljubljani in nje podružnic, opiše njih namen, razloži vzrok vstanovitve podružnice pri sv. Lenartu, omeni nevarnost, ki preti gledé vere in maternega jezika naši mladini v šoli od strani nemškega šulvereina, izlasti tam, kjer so učitelji udje tega „vereina“ in od njega vlečejo judeževe groše za potujčevanje slovenske mladeži. Za tem opozori one, ki se hočejo dobro podučiti o nemškem šulvereinu na izvrsten govor, katerega je imel naš slavni državni poslanec, kanonik g. dr. Gregorčec, dne 3. maja t. l. v državni zbornici. Le-ta je priobčen po steno-grafičnem zapisniku pričeniš z 20. št. „Slov. Gosp.“ Na to spodbuja k delavnosti, pospeševati slovensko šolstvo na katoliško-narodni podlagi. To je bila želja rajnega Slomškega in to je tudi volja Njih ekselence našega sedanjega milostljivega kneza in škofa Jakoba Maksimilijana, katero so razodeli ob času, ko so jih obiskali letos zastopniki glavne družbe sv. Cirila in Metoda. Če to dosežemo, smemo upati, da ne izgine naše ljudstvo iz vrste narodov in v ta namen naj raste, cvete, sad rodi podružnica družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Lenartu in po slovenskih gorica!

Konečno se povzame besedo bl. g. sodnik Karol Wenger in z lepodonečim glasom v krasni slovenščini priporoča družbo sv. Cirila in Metoda, naj z nje pomočjo smo in ostanemo zvesti državljanji in verni Slovenci. Za srčne besede donela je preblagemu gospodu živahna zahvala od strani poslušalcev z burnimi živjo! Spoznali so ljudje, da imajo v osebi sodnikovi gospoda, katerega srce bije za blagor Avstrije in izročene ga mu ljudstva. Slava mu!

Zdaj se je vršila volitev začasnega odbora. Ker je g. sodnik zarad obilnega svojega dela odločno se branil vzprejeti predsedništvo, bili so enoglasno v odbor zbrani: prvomestnikom g. Ivan Bohanec, kaplan pri sv. Lenartu, njegovim namestnikom g. Peter Mesarec, tajnikom g. dr. Leščnik, odvetnik pri sv. Lenartu in blagajnikom g. Matija Šuman, posestnik v Lormanji.

Po volitvi sklene g. predsednik zborovanje s trikratnim živjo in slava Nj. Veličanstvu presvitlemu cesarju Francu Jožefu I.

Po zborovanji pristopilo je še veliko udov k družbi. Slovenec se zaveda in gre na dan.

To poročilo priobčimo tem rajši, ker želimo, da postane nova podružnica v resnici ognjišče, o katerem se zbira rado pošteno, slov. ljudstvo lepih slov. goric ter se ogreva za dobro slovensko, versko šolo.

Gospodarske stvari.

Pleve in krma za živino.

Zima je blizu in treba bode k malu živino zapreti v hlev ter ji tukaj postreči čez dolgo zimo tje do spomladi. To je veliko časa in veliko se pospravi v njem v želodec živine. V tem je v časih, posebno kedar ima človek več živine in je ne more spraviti v denar že jeseni, treba gledati gospodarju, da jo preživi in tako, da ne trpi živina, gospodarju pa vendar ni treba kupovati krme, ako je je malo ali vsaj premalo pridelal za toliko in toliko glav živine, ki je ima pri jasliah.

Ni mala taka skrb in zato sodimo, da bode enemu ali drugemu naših bralcev prav, če ga opozorimo — na pleve. V resnici pa pleve niso brez vsega pri krmi. Ako se polaga živini v redu in v pravem času nekaj plev, služijo ji, kakor uči skušnja, kaj dobro. Iz ene strani povživa živina drugo klajo bolje, ako dobi semtertje tudi kaj plev v želodec, iz druge strani pa je plev pri vsaki hiši in če se spravijo dobro, žre jih živina prav rada.

Pleve pa so v tem lahko ržene, pšenične, ovsene, samo ječmenove niso za živino, kajti teh ne mara. Živina žre pleve prav rada, če niso preveč suhe, veliko ljubše so jej, kakor slama. To pa pride od toga, ker so pleve mečje in nimajo toliko surovine v sebi, kakor je ima slama.

Korist plev pa izvira iz tega, ker je treba živini veliko krme, predno se ji napolni želodec in le ta dobra, tečna klaja se požre od živine naglo, ne da se poprej dobro prežveče in zato gre potlej je veliko iz želodca brez vse koristi. Ako se pa primeša tej klaji nekaj plev ter se primejo le-te klaje, tedaj žre živinče bolj polagoma in vsline klajo od vseh strani bolje. Želodec dobi jo zato že bolj rabljivo vase in lažje jo prekuha.

Najboljše so pač pšenične pleve ali tudi ržene in ovsene so dobre, samo pri rženih je vmešan večkrat prah in druga nesnaga in zato so nekaj manj vredne, kar se tiče prebavljanja v želodci živinčet. Pleve ozimin pa je najbolj priporočati za klajo, ker so nekaj trdnije in je v njih nekaj več mašče. Ječmenove pleve ne služijo prav, ker se lahko zapičijo v goltanci ali v črevesih in nasledek bi bil vnetje čreves v živinčetu. Temu se pač nekoliko opomore, ako se polijejo s kropom, predno se primešajo drugi klaji.

Pri tem moramo pa eno opomeniti in naše bralce prosimo, da tega ne prezrejo; ako je bilo žito nezdravo, snetljivo, tedaj niso pleve za živinsko klajo. Take bi bile živini nevarne za zdravje in torej gospodarju na škodo.

Žulji pri živini.

Kedar je vreme deževno, prigodi se rado, da dobi vprežna živina žulje. Homot in še brž jarem je tedaj ji prav nevaren. Da ti konj ali vol tak dan ne dobi žulja, namaži mu vrat, kjer pride v dotiko s homotom ali jarmom z navadnim žganjem, potem pa še potegni par krati z mjirom ali žajfo po namazanem delu in ni se bati, da dobi živinče žulj. Ko bi bila živina pa ves den v jarmu, tedaj še bode dobro, ako se ponovi isto mazilo tudi opoldne.

Zvečer pa je potlej dobro, ako vzameš terpentina ter namažeš z njim živini vrat, se ve, da ne na debelo. Živina nam je dobra pomočnica pri delu, glejmo torej, da ji ne delamo brez sile težave in jo obvarujemo, kjer nam je koli mogoče, bolečine. Škoda bila bi naša in v časih po lastni krivnji.

Sejmovi. Dne 25. oktobra na Bregu v Ptuji in na Bizeljskem. Dne 27. oktobra v Poličanah. Dne 29. oktobra v Št. Juriji na juž. žel., na Muti, v Koračicah, v Koprivnici, v Cmurku in v Slov. Bistrici. Dne 31. oktobra v Imenem. Dne 2. novembra v Stradnu, v Podčetrtku in v Vitanji. Dne 3. novembra v Pišcah in v Poličanah.

Dopisi.

Iz Celja. (Jalova prerokovanja) Državni zbor začel je 24. t. m. zopet zborovati. Slovenski poslanci, naprej Kranjski, došli so tje močno zavedajoč se, da so oni in pa hrvatski poslanci rešili ministerstvo pretečega mu pogina glasujoči za novi davek na žganje. Dne 16. junija t. l. poročali so v „Slov. Narod“ tako-le: „Nevarnost je bila eminentna, da pade § 2. b, z njim vred pa zakon. ministerstvo in državnozborna večina. In res, novi davek bil je vsprejet v odločilni seji 2. junija samo z 12 glasi večine. Za davek glasovalo je 11 slovenskih (baron Goedel je proti glasoval, dr. Gregorec pa ni hotel navzoč biti) in 6 hrvatskih poslancev. Vsa osoda novega davka in ministerstva bila je v rokah ovih 17 jugoslovanskih poslancev. Odločili so se za davek, za Taaffeja. Kaj so pridobili za to svojim volilcem? Nemško-konservativni poslanci priborili so ali ohranili neobdačeno žganje za domače potrebe, sicer so hoteli zoper novi zakon glasovati. Jednako postopali so poljski poslanci ter so pridobili 23 milijonov goldinarjev, kateri se do leta 1911 izplačuje iz davka na žganje kot odškodnina nekojim grajščakom in mestom za njih posebne žganjarske pravice. Le slovenski poslanci prišli so domov — prazni. V tolažbo nevoljnim volilcem poslal je teh „perovodja“ — j — v „Slov. Narod“ prerokovanje: „Vroča žganjarska borba bode tudi Slovencem donašala vidne koristi . . .

tudi slovenskemu narodu je pričakovati za njegove duševne in gmotne interese le ugodnih uspehov.“ Čudno, isti „perovodja“, ki se je dne 2. junija toliko bal za Taaffeja, pisal je mesec poprej, ko je šlo za Gautscha, tako: „Vest, da odstopi celo ministerstvo, če se Gautschu izjavi nezaupnica, ni imela upliva na slovenskih poslancev ukrepe . . . grožnja o odstopu kabineta pustila jih je silno hladnokrvne . . . ministerstvo se je udalo, uspeh dotičnih obravnav, v kolikor se tičejo slovenskih terjatev, bil je dovoljen, podrobnosti razkrivati ne smem, dejanske pridobitve kmalu pridejo na dan.“ In dne 4. maja piše — lj — „da so precizne zahteve slovenskih poslancev in vladna zagotovila storjena posredovalcema grofu Hohenuwartu in Groholskomu v prvi vrsti zadevala ne Krajske, temveč sosednje kronovine. . . . Dotičnih obljub ni dal samo naučni minister, temveč poročstvo za njih točno izvršitev prevzel je kabinetov prvomestnik.“ Taaffe in Slovenci (razven dr. Gregorčeca) glasovali so za Gautscha! No, to je koš praznih obljub, — jalovih prerokovanj. Niti picca od njih se ni izvršila. Slovenski poslanci, naprej Kranjski, so na Dunaji zopet do tal pogoreli.

Iz Šoštanja. (Cesarska slavnost.) Kakor drugod, tako smo tudi pri nas obhajali štiridesetletnico vladanja Njih veličanstva slavno, kolikor so nam tukajšnje razmere in naše skromne moči dopuščale. Že v soboto popoldne, ko je začel večernice pritrkovati pri tukajšnji župnijski cerkvi, v tem hipu oglasili so se tudi topiči s prijaznega griča nad Šoštanjem tako imenovanih goric, iz cerkvenega stolpa vihrala je cesarska a iz bližnje lipe pa slovenska zastava. Drugi dan je bila nedelja. Čeravno je precej prostorna tukajšnja župnijska cerkev, vendar bila je polna vernega ljudstva pri božji službi. Na konci sv. maše zapela se je zahvalna pesem „Te Deum“ in pevci so zapeli cesarsko pesem, a godba zaigrala je cesarsko himno, med sv. mašo pokali so topiči na bližnjem hribu, da je odmevalo čez gore in doline. Na vrtu gostilne g. M. Tajnika je bilo za ostalo slavnost pripravljeno. Nad odrom za pevce je bila krasna slika Njih veličanstva okrašena z vencem iz zarnih cvetlic, oder pa s cesarskimi in slovenskimi zastavami ter z mnogim zelenjem, v sredi odra bila je lira s krasnim slovenskim vencem ovenčana. — Kmalu po tretji uri popoldne so se začeli gostje zbirati, koji so prihajali od vseh strani, tudi več preč. g. duhovnikov, z domačim preč. g. župnikom na čelu, je počastilo našo družbo s svojo navzočnostjo. — Predsednik Saleške čitalnice g. Ivan Vošnjak pozdravi došle goste in se jim zahvali za mnogobrojno udeležbo. V precej obširnem in jedrnatem govoru povdarja pomen današnje slavnosti ter delovanje in zasluge Njih veličanstva skoz celih